

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Liberec

Inspekční zpráva

Základní umělecká škola Česká Lípa, Arbesova 2077

Arbesova 2077, 470 01 Česká Lípa

Identifikátor: 600 075 117

Zřizovatel: město Česká Lípa, T. G. Masaryka 1

Školský úřad Česká Lípa, Havlíčkova 443, 470 01 Česká Lípa

Termín konání orientační inspekce: 17. - 23. listopadu 1999

Čj.	081 483/99-4034
Signatura	oh1kt102

OBOROVÁ STRUKTURA ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLY

Základní umělecká škola Česká Lípa (dále ZUŠ) je příspěvková organizace s právní subjektivitou. Vzdělávání je určeno převážně žákům základních a středních škol i ostatním zájemcům o získání nebo rozšíření dovedností ve hře na hudební nástroje, zpěv, sborový zpěv (hudební obor - dále HO) a ve výtvarných a tanečních dovednostech (výtvarný obor - dále VO, taneční obor - dále TO).

Ve školním roce 1999-2000 v ZUŠ studuje 976 žáků. Z tohoto počtu je 123 žáků přípravné hudební, taneční a výtvarné výchovy, 1. stupeň základního studia navštěvuje 723 žáků a zvláště počet žáků 2. stupně základního studia (130) svědčí o dlouholeté tradici a velmi dobré úrovni školy.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Hudební obor (oddělení klávesových nástrojů, pěvecké oddělení, hudební nauka)

HO základní umělecké školy ve školním roce 1999-2000 zajišťuje výuku hry na klavír, elektronické klávesové nástroje, housle, violu, violoncello, kontrabas, zobcovou flétnu, dechové a bicí hudební nástroje, kytaru, akordeon, varhany a dále pak pěveckou hlasovou výchovu i sborový zpěv. Vyučování je organizováno formou individuální nebo skupinové výuky. V předmětech přípravné hudební výchovy (PHV), hudební nauky (HN) a sborového zpěvu je forma výuky kolektivní.

Sledování výchovně-vzdělávací činnosti v průběhu orientační inspekce HO bylo nasměrováno na hospitace v oddělení klávesových nástrojů (klavír, elektronické klávesové nástroje, akordeon), v pěveckém oddělení a na hodiny hudební nauky.

Výuka v oddělení klávesových nástrojů a v pěveckém oddělení vychází z platných učebních plánů a týdenní hodinová dotace předmětů je většinou stanovena na dolní možné hranici. U omezeného počtu mimořádně nadaných žáků je však možné časovou dotaci, v souladu s učebními plány, navýšit. Organizace i forma výuky HN (včetně PHV), rozdělení do ročníků, naplnění jednotlivých skupin i časová dotace odpovídají platným učebním dokumentům.

Obsah učiva jednotlivých ročníků je v souladu s platnými osnovami. Výjimku tvoří výuka hry na elektronické klávesové nástroje (osnovy nebyly dosud zpracovány a MŠMT ČR schváleny). Všichni učitelé mají vypracovány individuální studijní plány včetně plánů skupinového a kolektivního vyučování. V plánování cílů a obsahu učiva jsou dostatečným způsobem zohledněny individuální studijní předpoklady žáků a pouze ojediněle jsou plány nahrazeny výčetem studijní literatury.

Personální podmínky výuky v HO jsou velmi dobré. Všichni učitelé jsou odborně a pedagogicky způsobilí nebo si doplňují studiem potřebnou způsobilost. Tento fakt se významně projevuje na celkové kvalitě výuky jednotlivých předmětů. Ve škole vyučují osobnosti s výrazně tvůrčími schopnostmi a zkušenostmi, které ve své pedagogické i umělecké práci dlouhodobě dosahují kvalitních výsledků.

Škola má dostatek vhodných prostor pro individuální i kolektivní výuku. Učebny jsou odpovídajícím způsobem vybaveny, jejich estetická úroveň je do značné míry dána osobností jednotlivých pedagogů. Nadstandardně je pro výuku HN zřízena samostatná posluchárna, kvalitně vybavená pro sledování audio i videonahrávek. Škola má také k dispozici vlastní nahrávací studio.

Bezprostřední příprava i výběr notového materiálu je vždy určen specializací a preferencí vyučujícího i vyučovaného žáka. Organizace výuky ve sledovaných hodinách byla promyšlená a účelově zaměřená.

V individuálním vyučování převládala klasická stavba hodiny. Učitelé převážně využívali osvědčený notový materiál. Nově probíraná učební látka byla žákům dostatečným způsobem vysvětlena a přímo v hodině procvičena, byla respektována zásada názornosti. Žáci jsou vedeni k efektivní domácí přípravě i k věcně správné interpretaci studovaných skladeb.

U všech učitelů byla inspekcí zaznamenána snaha o úvodní i průběžné motivování žáků. Nedílnou součástí bylo prověřování dosavadních znalostí i dovedností, objektivní hodnocení žáků při respektování individuální dispozice a ocenění snahy po dosažení i dílčích výsledků. Postupové zkoušky jsou vedeny v souladu s osnovami a je o nich vedena řádná dokumentace.

Interakce mezi učiteli a žáky je založena na vzájemné důvěře a toleranci. V menší míře je však vytvářen prostor pro diskusi a rozvoj komunikativních dovedností. Inspekce nezaznamenala nežádoucí projevy v chování žáků. Rozdíly v hodnocení hospitovaných hodin (zejména v HN a PHV), jsou dány především zkušeností (tj. délkou pedagogické praxe) jednotlivých učitelů.

Podkladem pro hodnocení výsledků vzdělávání byly protokoly o postupových a závěrečných zkouškách, dlouhodobé sledování průběhu jednotlivých kol soutěží ZUŠ, úspěšná příprava žáků k profesnímu studiu a četné programy koncertů (např. tradiční úspěchy v klavírních a pěveckých soutěžích - oblastní i celostátní kola, velký počet školních i mimoškolních aktivit - i v zahraničí).

Hodnocení kvality vzdělávání hudebního oboru (oddělení klávesových nástrojů, pěvecké oddělení, hudební nauka)

Inspekce konstatuje, že ZUŠ Česká Lípa má ve sledované oblasti kvalitní pedagogy, kteří jsou schopni výrazným způsobem rozvíjet individuální schopnosti žáků a svým uměleckým působením obohacovat kulturní život města.

Inspekce hodnotí úroveň sledovaných oddělení hudebního oboru jako velmi dobrou.

Výtvarný obor

Vzdělávání VO vychází z učebních plánů a učebních osnov vydaných MŠMT ČR pro ZUŠ. Tématické plány všech vyučujících oboru jsou přehledným způsobem zpracovány, respektují věkovou strukturu žáků, jejich diferencované schopnosti, byly inspekci řádně předloženy a jsou průběžně realizovány.

Všichni učitelé splňují podmínku odborné a pedagogické způsobilosti. Bezprostřední příprava učitelů, volba motivace i metod práce odpovídají specifickému zaměření vyučujících.

Vlastní vzdělávání je organizováno formou kolektivní výuky. Zařazení žáků do ročníků školy a příslušných skupin odpovídá věkovému (předepsanému) členění, třídní dokumentace je vedena. Škola umožňuje nadaným žákům rozšířené studium jako profesní přípravu k dalšímu studiu.

Pro vyučování ve VO jsou využívány čtyři učebny s příslušným vybavením a skladovacím prostorem. Estetická úroveň učeben přímo charakterizuje zaměření vyučujícího. Mimo těchto kmenových tříd jsou postupně zařizovány specializované ateliéry grafiky a modelování. V plánu je zřízení ateliéru kresby a posluchárny oboru, která bude vybavena audio a videotechnikou.

Při hospitacích inspekce zjistila, že učitelé průběžně používají metodické postupy problémového i projektového vyučování (např. motivování žáků na počátku vyučovaného

celku vždy plně respektovalo kreativitu tohoto postupu, který ve svém konečném výstupu vede žáky k chápání problému z různých úhlů pohledu). Pozitivně lze také hodnotit systematické nasměrování motivace na pochopení vztahů a souvislostí, jejich aplikaci prostřednictvím výtvarných prostředků. Všechny navštívené hodiny charakterizovala klidná atmosféra s aktivním zapojením do procesu plnění zadaného úkolu.

Určitým problémem oboru je dosud nedostatečně propracovaná spolupráce mezi jednotlivými vyučujícími (např. v rámci projektu nebo při přípravě kolekcí výtvarných prací na soutěže a přehlídky). Rovněž archivace zdařilých výtvarných prací žáků není uchovávána jako celek (v současné době jsou výtvarné práce archivovány pouze jako depozitáře jednotlivých vyučujících).

K porovnávání výsledků vzdělávání slouží úspěšná prezentace výtvarných prací žáků v soutěžích a přehlídkách (ocenění v celostátní soutěži „Alšova země“) i úspěšná profesní příprava žáků. Celkové hodnocení výkonu žáků odpovídá klasifikační stupnici a respektuje požadavky platných učebních osnov.

Hodnocení kvality vzdělávání výtvarného oboru

Základem organizace vzdělávání VO je kolektivní vyučování, které vychází z individuálního vedení žáka ve skupině. Vyučující školy respektují individualitu žáka, cíleně se snaží o rozvoj jeho výtvarného cítění a myšlení. Praktické výtvarné činnosti podporují rozvoj fantazie i doplňují teoretické vzdělávání. Velkým kladem pro další rozvoj oboru je zřízení specializovaných ateliérů. Výsledky vzdělávací činnosti by při zlepšené týmové spolupráci mohly vykazovat ještě vyšší kvalitu.

Kvalitu vzdělávání výtvarného oboru hodnotí inspekce jako dobrou.

Hodnocení kvality vzdělávání v hudebním a výtvarném oboru

MŠMT ČR vydané učební plány a učební osnovy hudebního a výtvarného oboru jsou dodržovány. Odborná a pedagogická způsobilost učitelů těchto oborů i materiálně-technické podmínky školy jsou na velmi dobré úrovni. Organizace, formy a metody výuky jsou ze strany pedagogů promyšlené a vedou výuku ke stanovenému cíli. Potřebná třídní dokumentace je funkční a záznamy mají vypovídací hodnotu.

Vzhledem k hospitacím v navštívených oborech inspekce hodnotí kvalitu vzdělávání školy jako velmi dobrou.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepce rozvoje vychází z analýzy předchozích školních roků, je určena rovinou profesní a hospodářskou, byla řádně projednána.

Roční plán a rámcové (měsíční) plány práce konkretizují prostředky na podmínky školy tak, aby co nejvíce vyhovovaly potřebám a měnícím se podmínkám. Oba plány jsou pravidelně prokonzultovány s pedagogy i uměleckou radou a nasměrovány na individuální i celkový umělecký růst žáků všech oborů.

Ve škole jsou vyučovány obory v souladu se zařazením do sítě škol a výuka probíhá podle

učebních plánů vydaných MŠMT ČR. V letošním roce není vyučován literárně dramatický obor. Důvodem je odchod učitelky a ředitel školy dosud nenašel vhodného pedagoga.

Oblast plánování je podrobně zpracována, stanovené cíle i systém prostředků jsou reálné. Tato oblast řízení je na velmi dobré úrovni.

Organizování

Vedení školy tvoří ředitel, jeho zástupce a umělecká rada, která je složena z předsedů předmětových komisí. Organizace školy je dána organizačním řádem, školním řádem a rozvrhem hodin. V organizačním řádu školy jsou přesně stanoveny kompetence všech pracovníků, předepsaná dokumentace, organizační schéma i postupy administrativně správního charakteru. Struktura řízení a delegování kompetencí jsou každým rokem analyzovány a podle potřeby aktualizovány.

Vedení školy se snaží zmodernizovat vnitřní informační systém tak, aby tok informací mezi pracovníky školy nebyl založen pouze na osobním kontaktu při pravidelných (měsíčních) poradách nebo na informacích získaných klasickou formou (nástěnkami). Všechny třídy jsou už nyní telefonicky napojeny na školní telefonní centrálu, v plánu je i umístění osobních počítačů (propojených do sítě) u vedoucích předmětových komisí. Ředitel školy znovu jedná o napojení na Internet.

Vztah školy k rodičům je vstřícný, informovanost rodičů je dobrá i když škola nemá ustavenou radu ani jiné sdružení rodičů. Bezúspěšně je tato možnost každým rokem rodičům nabízena.

Vypovídajícím způsobem vypracovaná výroční zpráva uvádí velký počet koncertů, vystoupení, výstav a soutěží, kterých se škola úspěšně účastní nebo je i organizuje.

Organizační struktura školy je přehledná a je na velmi dobré úrovni.

Vedení a motivování pracovníků

Řízení pracovníků školy je ze strany vedení funkční a navazuje na oblast plánování a kontroly.

Složení pedagogického sboru je stabilní a z hlediska odborné i pedagogické způsobilosti v plné míře vyhovující, umožňuje plnit cíle vzdělávacího programu. Průběžně je pedagogický sbor doplňován o studenty a absolventy příslušných odborností (někteří učitelé jsou absolventy této ZUŠ). Péče o začínající učitele je organizována prostřednictvím předmětových komisí.

Vedení školy vytváří dobré podmínky pro práci učitelů, plně využívá jejich odbornosti, podporuje profesní růst i individuální tvůrčí aktivity. Škola také organizuje vlastní odborné semináře, které slouží jako metodická pomoc vyučujícím ostatních ZUŠ okresu.

Vnitřním platový předpisem je přesně stanoven systém finančního ohodnocení včetně příplatků za vedení a pravidel pro udělení mimořádných odměn.

Ve škole je vytvářena atmosféra důvěry a spolupráce.

Systém vedení a monitorování pracovníků školy odpovídá zásadám školního managementu. Inspekce hodnotí tuto oblast jako dobrou.

Kontrolní mechanismy

Podrobný plán kontroly průběhu vzdělávací činnosti je rozpracován na jednotlivé měsíce se stanovením konkrétního cíle. Je členěn na obory a předměty (včetně kontroly předepsané dokumentace). Pro vlastní hospitační činnosti má vedení školy vyhotoveny jednotné hospitační záznamy, které jsou po rozboru hodiny stvrzeny podpisem vyučujícího.

Ke kontrole výsledků výchovně-vzdělávací činnosti slouží systém interních koncertů. Na tyto

koncerty bezprostředně navazují porady spojené s vyhodnocením výkonu jednotlivých interpretů a v případě potřeby jsou prostřednictvím předmětových komisí učiněna následná opatření. Provoz školy je kontrolován průběžně. Kontrola hospodaření probíhá dvakrát měsíčně formou uzávěrky.

ZUŠ má vytvořen dobrý systém kontrolních mechanismů pedagogického procesu.

Hodnocení kvality řízení

Koncepce školy je rozpracována a vedením školy pravidelně analyzována, kompetence jsou stanoveny a jsou funkční. Systém kontrol je naplánován. V plánování, organizování i v průběhu kontrolní činnosti jsou uplatňovány zásady školního managementu.

Ze zjištěných skutečností vyplývá, že kvalita řízení školy je na velmi dobré úrovni.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Symfonický orchestr ZUŠ

V roce 1995 vznikl při ZUŠ symfonický orchestr, který ve svém počátku čítal 10 členů (učitelé a žáci ZUŠ). Tento počet se postupně zvýšil na 38 členů (školní rok 1999-2000).

Hlavním cílem orchestru je výchova nových aktivních hudebníků v tomto regionu. Spolupracují s pěveckým sborem Concentus z Nového Boru a se sólisty různých významných pěveckých těles (Státní opera v Praze, Pražský filharmonický sbor, Divadlo F. X. Šaldy v Liberci).

Bohatá koncertní činnost vyvrcholí v měsíci květnu příštího roku společným koncertem se sólistou a významným českým houslovým pedagogem panem Tomáškem (pedagog na pražské AMU).

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení (čj. 695-1/98).
- Výkaz o základní umělecké škole podle stavu k 15. říjnu 1999.
- Příloha k výkazu o základní umělecké škole podle stavu k 15. říjnu 1999.
- Učební plány pro ZUŠ vydané MŠMT ČR (čj. 18.418/1995-25 s platností od 1. září 1995).
- Podkladová inspekční dokumentace ZUŠ Česká Lípa.
- Výroční zpráva o činnosti ZUŠ s právní subjektivitou Česká Lípa (školní rok 1998-1999).
- Třídní knihy pro individuální a kolektivní výuku.
- Katalogy o průběhu studia.
- Rozvrhy hodin.
- Výkaz žáků a vyučovacích hodin.
- Plány školy, plán kontrolní činnosti, organizační řád, školní řád, vnitřní platový předpis.
- Výtvarné práce žáků.
- Hospitační záznamy inspektorů.

ZÁVĚR

Výuka hospitovaných oborů školy je realizována podle platného učebního plánu pro ZUŠ. Na učební plány navazují učební osnovy (1981–1989). Výuka všech studijních zaměření je hodinově dotována na dolní hranici povolených limitů. Učební osnovy jsou rozpracovány v tematických plánech jednotlivých ročníků, skupin a žáků. Tematické plány respektují individuální přístup k žákům, jejich míře talentu, rozsahu vědomostí a dovedností. Učitelé oborů průběžně organizují talentový průzkum, tj. výběr žáků do přípravných ročníků oboru. Materiálně-technické i personální podmínky ZUŠ jsou na velmi dobré úrovni. Věková struktura pedagogického sboru je rovněž velmi příznivá. Prostorové podmínky umožňují realizovat deklarovaný vzdělávací program v plném rozsahu. Organizace, formy a metody výuky jsou promyšlené a směřují k stanovenému cíli. Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou vzhledem k účelu a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům vynakládány efektivně.

Vzhledem ke skutečnostem uvedeným v předchozím textu hodnotí ČŠI kvalitu vzdělávání i kvalitu řízení školy jako velmi dobrou.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

ano

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Jana Langerová	PaedDr. Jana Langerová v. r.
Člen týmu	Jan Svoboda	Jan Svoboda v. r.

V České Lípě dne 6. prosince 1999

Datum a podpis ředitele stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 14. prosince 1999

ano

Ředitel základní umělecké školy

Podpis

Libor Zíka

Libor Zíka v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti základní umělecké školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel základní umělecké školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacního protokolu ČŠI
Školský úřad Česká Lípa, Havlíčková 443, 470 01 Česká Lípa	6. ledna 2000	081 9/00-4034
Zřizovatel: město Česká Lípa, T. G. Masaryka 1	6. ledna 2000	081 8/00-4034

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacního protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nepodány